

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Jūsu Tiesības](#) > [Noziedzīgos Nodarījumos Cietušie](#) > [Cietušo Tiesības \(katrā Valstī\)](#) > 2 - Paziņošana par noziegumu un manas tiesības izmeklēšanas vai tiesas procesa laikā

2 - Paziņošana par noziegumu un manas tiesības izmeklēšanas vai tiesas procesa laikā

Kā es varu ziņot par noziegumu?

Jūs varat ziņot par noziegumu policijai, zvanot uz tālruņa numuru 114 14 (+46 77 114 14 00, ja atrodaties ārpus Zviedrijas) vai dodoties uz policijas iecirkni. Ielaušanās, krāpšanas ar maksājumu kartēm, zādzības vai nozaudēšanas gadījumā (izņemot, ja ir nozaudēta pase vai valsts personas apliecība) jūs varat ziņot par noziegumu arī ar interneta starpniecību. Ja jūsu identitāte tiek aizsargāta, jums nevajadzētu par noziegumu ziņot ar interneta starpniecību. Ārkārtas gadījumā vai brīdī, kad tiek izdarīts noziegums, zvaniet uz ārkārtas palīdzības izsaukuma numuru 112. Saite uz [e-ziņojumu](#)

Kā es varu uzzināt, kas notiek lietā?

Kad esat iesniedzis ziņojumu policijai, jūsu lietai tiks piešķirts numurs, un jums arī tiks sniegta kontaktinformācija, kas jums būs vajadzīga, lai iegūtu informāciju par savu lietu. Jūs varat arī vaicāt policijai, kā norit jūsu lietas izskatīšana, sazinoties ar policiju pa tālruni, nosūtot e-pastu vietējam policijas iecirknim vai dodoties uz tuvāko policijas iecirkni. Ja vēlaties runāt ar policijas darbinieku, kurš ir atbildīgs par jūsu lietu, varat zvanīt uz valsts policijas tālruņa numuru 114 14. Dispečeru dienests savienos jūs ar policijas darbinieku, kurš atbild par jūsu lietu.

Vai man ir tiesības uz juridisko palīdzību (izmeklēšanas vai tiesvedības laikā)? Ar kādiem nosacījumiem?

Attiecībā uz dažu veidu noziegumiem tajos cietušajiem ir tiesības izmantot savu juridisko pārstāvi, kas zināms kā "cietušās puses advokāts" (*målsägandebitråde*). Tas jo īpaši attiecas uz dzimumnoziedzīgiem un vardarbību ģimenē, kā arī — ja ir īpaša vajadzība — uz citiem noziegumiem. Pārstāvi var iecelt, tiklīdz ir sāka (pirmstiesas) izmeklēšana, un palīdzība jums tiek sniegta bez maksas. Ja uzskatāt, ka jums ir vajadzīgs juridiskais pārstāvis, jums tas pēc iespējas drīz ir jāapspiež ar prokuroru (*åklagare*) vai policijas darbinieku, kurš atbild par pirmstiesas izmeklēšanu. Jūs varat arī iesniegt savu pieprasījumu tieši rajona tiesai (*tingsrätt*). Rajona tiesa noteiks, vai jums ir tiesības uz pārstāvību, un iecels advokātu. Jūs varat ieteikt, lai jums norīko advokātu pēc jūsu vēlēšanās. Advokāta — kurš parasti ir jurists — pienākums ir aizsargāt jūsu intereses un sniegt atbalstu un palīdzību pirmstiesas izmeklēšanas un tiesvedības laikā. Advokātam ir saistošs konfidencialitātes pienākums, un viņš var palīdzēt jums sniegt paskaidrojumus par jūsu lietu un iesniegt prasību par zaudējumu atlīdzināšanu. Šie pienākumi beidzas pēc tiesas procesa, un palīdzība zaudējumu piedziņā vai citas kompensācijas saņemšanā vairs neietilpst "cietušās puses advokāta" pienākumos.

Ja aizbildnis (parasti kāds no vecākiem) tiek turēts aizdomās par nozieguma izdarīšanu pret savu bērnu, bērnam var norīkot īpašu pārstāvi. Tas pats attiecas uz gadījumu, kad persona, kura tiek turēta aizdomās par nozieguma izdarīšanu, ir cieši saistīta ar aizbildni. Pārstāvis aizsargās bērna tiesības pirmstiesas izmeklēšanas un tiesvedības laikā. Par īpašo pārstāvi var iecelt juristu, advokāta asistentu no advokātu biroja vai citu personu. Piemēro arī prasības attiecībā uz šādas personas zināšanām, pieredzi un personīgajām īpašībām, kas padara šo personu īpaši piemērotu minētā uzdevuma veikšanai.

Tiesiskā aizsardzība ir iekļauta mājokļa apdrošināšanas polisēs. Tas nozīmē, piemēram, ka apdrošināšana var atlīdzināt jūsu tiesāšanās izdevumus, ja jūsu prasība atlīdzināt zaudējumus netiek izskatīta kriminālprocesā. Apdrošināšanas polisē parasti būs ietverts noteikums, ka jums ir jāsedz noteikta izmaksu daļa (pārsniegums). Lai uzzinātu vairāk informācijas, sazinieties ar savu apdrošināšanas sabiedrību.

Jūs varat saņemt juridiskas konsultācijas atbilstoši Zviedrijas Juridiskās palīdzības likumam (*Rättshjälpslagen*) visu veidu lietās. Konsultācijas var būt saistītas, piemēram, ar zaudējumu atlīdzināšanas prasību, ja prokurors jums nepalīdz, vai ar sarunām ar apdrošināšanas sabiedrību. Jūs varat sazināties ar advokātu biroju, kas sniedz juridiskas konsultācijas saskaņā ar Juridiskās palīdzības likumu. Jūs varat konsultēties ar juristu līdz divām stundām par fiksētu maksu. Maksa ir aptuveni 1600 SEK stundā. Atkarībā no jūsu finansiālā stāvokļa maksa var būt zemāka.

Ja jums nav tiesiskās aizsardzības apdrošināšanas un jūsu lietu nevar atrisināt ar sniegto juridisko konsultāciju starpniecību, jūs varat saņemt juridisko palīdzību atbilstoši jūsu vajadzību novērtējumam. Tādā gadījumā valsts sedz daļu no jūsu juridiskās pārstāvības izmaksām. Jūs varat arī saņemt palīdzību ceļa, uzturēšanās un pierādījumu sniegšanas izdevumu, kā arī citu izmaksu segšanā. Jurists, tiesa vai Nacionālā juridiskās palīdzības iestāde (*Rättshjälpsmyndighet*) var konsultēt jūs par to, kā pieteikties juridiskās palīdzības saņemšanai.

Vai es varu pieprasīt izdevumu atlīdzināšanu (par dalību izmeklēšanā/tiesvedībā)? Ar kādiem nosacījumiem?

Ja jūs izsauc policija vai prokurors, jums ir tiesības uz atlīdzību par izdevumiem, kas radušies saistībā ar ierašanos uz nopratināšanu. Tā var būt kompensācija par ceļa un uzturēšanās izmaksām, negūtiem ienākumiem vai citiem finansiāliem zaudējumiem. Tomēr kompensācija par negūtiem ienākumiem ir ierobežota līdz konkrētai summai. Lai pieprasītu šā veida atlīdzību, sazinieties ar policiju.

Ja jūs izsauc policija vai prokurors, jums ir tiesības uz atlīdzību par izdevumiem, kas radušies saistībā ar ierašanos uz nopratināšanu. Tiesas priekšsēdētājs pēc jūsu nopratināšanas var prasīt, vai jūs pieprasāt kompensāciju. Tomēr parasti norēķinu jautājumu izskata tiesas kancelejā pēc tiesvedības. Tad jūs varat prasīt atlīdzību un arī uzzināt, cik lielu summu saņemsiet. Maksājums tiks veikts tieši kancelejā. Lielu izmaksu gadījumā maksājumu var atlikt; sazinieties ar tiesu, lai uzzinātu plašāku informāciju.

Vai man ir pārsūdzības tiesības, ja mana lieta tiek izbeigta, nenonākot tiesā?

Ja jūsu lieta ir slēgta un jūs neapmierina pieņemtais lēmums, varat prasīt, lai lietu izskata prokurors. Sazinieties ar policiju, kas pēc jūsu pieprasījuma nodos lietu prokuroram. Ja jūs neapmierina prokurora pieņemtais lēmums, varat iesniegt pieteikumu tuvākam amatā augstākajam prokuroram par lietas atkārtotu iztiesāšanu (*överprövning*).

Vai es varu iesaistīties tiesvedībā?

Jā, jums parasti būs jāiesaistās tiesvedībā, jo jūsu pierādījumi ir svarīgi, lai tiesa varētu pieņemt lēmumu par lietu.

Kāds ir mans oficiālais statuss tiesvedības sistēmā? Piemēram, vai es esmu vai varu izvēlēties būt cietušais, liecinieks, civilprasītājs vai privātās apsūdzības uzturētājs?

Saskaņā ar Zviedrijas tiesību aktiem jūs esat cietusī puse (*målsägande*) pirmstiesas izmeklēšanas un tiesvedības laikā. Jūs nevarat būt lietas dalībnieks, kamēr prokurors nav uzsācis tiesas procesu. Jūs varat būt lietas dalībnieks:

- kad prokurors ir uzsācis tiesas procesu;
- ja jūs pieprasāt zaudējumu atlīdzināšanu un/vai
- ja jūs palīdzat kriminālprocesā.

Jūs varat palīdzēt kriminālprocesā jebkurā brīdī tiesvedības laikā; tādā gadījumā jums būs gandrīz tāds pats procesuālais statuss kā prokuroram un jūs varēsiet, piemēram, iesniegt tiesai savus pierādījumus. Tomēr jums nav nekā jāpierāda saistībā ar noziegumu.

Jūs varat celt individuālas apsūdzības pēc savas iniciatīvas vai īpašu apsūdzību, ja prokurors ir atcēlis vai atsaucis vispārēju apsūdzību. Tādā gadījumā jums ir jāpierāda tiesai, ka noziegums ir noticis.

Kādas ir manas tiesības un pienākumi šādā statusā?

Ja neesat lietas dalībnieks, jūs informēs par tiesas sēdes datumu un laiku. Tomēr jūs saņemsiet šo informāciju tikai tad, ja būsiet to pieprasījis pirmstiesas izmeklēšanas laikā. Ja esat lietas dalībnieks, jums ir tiesības būt klāt visā tiesvedībā, pat ja tiesas process nav atklāts.

Jūs var izsaukt uz tiesu, ja prokurors ir prasījis, lai jūs nopratinātu, vai ja esat iesniedzis prasību par zaudējumu atlīdzināšanu. Jūs saņemsiet tiesas pavēsti, kurā būs norādīts datums un laiks, kad jums jāierodas, un izklāstīti pieņemamie iemesli, kuru dēļ var neierasties tiesā. Ja esat saslīmī vai jums ir cits pieņemams iemesls, lai neierastos, jums jāinformē tiesa, cik vien iespējams drīz pirms tiesas procesa. Tad tiesa jūs informēs, vai ir vajadzīga jūsu klātbūtne. Ja neieradīsieties tiesā bez pamatota iemesla, jums var piespriest naudas sodu.

Tiesvedības laikā jums ir tiesības pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu. Šādas tiesības jums ir tikai tad, ja esat cietusī puse. Jūs arī nopratinās prokurors un apsūdzētais (vai viņa advokāts). Lai jūs nopratinātu, jums nebūs jānodod zvērests. Ja esat lietas dalībnieks, jūs vai jūsu aizstāvis var nopratināt apsūdzēto, lieciniekus un ekspertus. Tiesvedības beigās jums arī būs iespēja teikt nobeiguma runu.

Ja jūs izsauc policija vai prokurors, jums ir tiesības uz atlīdzību par izdevumiem, kas radušies saistībā ar ierašanos uz nopratināšanu. Atlīdzināt var ceļa un uzturēšanās izmaksas un negūtos ienākumus līdz (700 SEK dienā).

Vai es varu sniegt liecību tiesvedība laikā vai iesniegt pierādījumus? Ar kādiem nosacījumiem?

Jā, prokurors, iespējams, vēlēšies, lai jūs nopratina tiesvedības laikā. Tomēr cietusī puse nevar būt liecinieks. Tas nozīmē, ka jums nebūs jānodod zvērests, lai izteiktos. Ja esat lietas dalībnieks, jums ir tiesības iesniegt pierādījumus tiesvedības laikā.

Kādu informāciju es saņemšu tiesvedības laikā?

Ja esat lietas dalībnieks, jums ir tiesības dažādos veidos saņemt informāciju par tiesas procesu un par jūsu lietas virzību. Zviedru valodā šīs tiesības dēvē par *'partsinsyn'*. Ja esat cietusī puse, bet neesat lietas dalībnieks, jums nav tādu pašu tiesību saņemt informāciju par procesu.

Policijas veiktās pirmstiesas izmeklēšanas laikā jums vaicās, vai vēlaties, lai jūs informē par lietā pieņemto spriedumu. Ja jūs bijāt lietas dalībnieks, tiesa nosūtīs jums spriedumu. Ja nebijāt lietas dalībnieks, spriedums jums tiks nosūtīts, ja būsiet to prasījis.

Vai es varēšu piekļūt tiesas materiāliem?

Ja esat lietas dalībnieks, jums ir tiesības dažādos veidos saņemt informāciju par tiesas procesu un par to, kā norit jūsu lietas izskatīšana. Zviedru valodā šīs tiesības dēvē par *'partsinsyn'*, un tās ir paredzētas, lai apmierinātu puses vajadzību pēc informācijas, lai puse varētu virzīt savu prasību tālāk tiesā. Tas var nozīmēt, piemēram, ka jums pēc pieprasījuma vai pēc tiesas ierosinājuma var būt pieejami dokumenti vai citi lietas materiāli. Tiesai ir arī "paziņošanas pienākums", kas nozīmē, ka tai pēc savas iniciatīvas ir jānodrošina, ka lietas dalībniekam tiek nodrošināta piekļuve dokumentiem vai citiem izmeklēšanas materiāliem, ko lietā iesniegusi cita persona, nevis konkrētais lietas dalībnieks. Lietas dalībnieks var arī izteikt tiesai piezīmes par lietas materiāliem.

Ja esat cietusī puse, bet neesat lietas dalībnieks, jums nav tādu pašu tiesību saņemt informāciju par procesu.

■ Lapa atjaunināta: 15/07/2025

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Vairākumam izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.